

Україна
Донецький окружний адміністративний суд

Р І Ш Е Н Н Я
І М Е Н Е М У К Р А І Н И

19 липня 2021 р.

Справа №200/8134/20-а

приміщення суду за адресою: 84122, м.Слов'янськ, вул. Добровольського, 1

Донецький окружний адміністративний суд у складі:
головуючого судді Кравченко Т.О.,

розглянув в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами в письмовому провадженні адміністративну справу за позовом Міністерства оборони України в особі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка до Яценка Ореста Ігоровича про стягнення витрат, пов'язаних з утриманням у вищому військовому навчальному закладі,

встановив:

02 вересня 2020 року до Донецького окружного адміністративного суду надійшов адміністративний позов Міністерства оборони України в особі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі - позивач, Військовий інститут) до Яценка Ореста Ігоровича (далі - відповідач), надісланий на адресу суду 28 серпня 2020 року, в якому позивач просив:

- стягнути з Яценка О.І. на користь Міністерства оборони України в особі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка фактичні витрати, пов'язані з його утриманням у вищому військовому навчальному закладі, в сумі 117 832,79 грн.

Заяви, клопотання учасників справи. Процесуальні дії у справі.

15 вересня 2020 року суд постановив ухвалу про прийняття позовної заяви до розгляду та відкрити провадження у справі, вирішив розглядати справу у порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення (виклику) сторін за наявними у справі матеріалами; встановив строк для подання заяв по суті справи.

Остання відома адреса проживання відповідача: Донецька обл., м. Макіївка, вул. Сусаніна, буд. 18, кв. 2.

Місто Макіївка Донецької області включено до Переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2014 року № 1085 (в редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 року № 79-р).

Відповідно до ч. 1 ст. 1-1 Закону України від 12 серпня 2014 року № 1632-VI «Про здійснення правосуддя та кримінального провадження у зв'язку з проведенням антитерористичної операції» (далі – Закон № 1632) якщо остання відома адреса місця

*306*4814366*1*2*

проживання (перебування), місцезнаходження чи місця роботи учасників справи знаходиться в районі проведення антитерористичної операції, суд викликає або повідомляє учасників справи, які не мають офіційної електронної адреси, про дату, час і місце першого судового засідання у справі через оголошення на офіційному веб-сайті судової влади України (з посиланням на веб-адресу відповідної ухвали суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень), яке повинно бути розміщене не пізніше ніж за двадцять днів до дати відповідного судового засідання.

Суд викликає або повідомляє таких учасників справи про дату, час і місце інших судових засідань чи про вчинення відповідної процесуальної дії через оголошення на офіційному веб-сайті судової влади України (з посиланням на веб-адресу відповідної ухвали суду в Єдиному державному реєстрі судових рішень), яке повинно бути розміщене не пізніше ніж за десять днів до дати відповідного судового засідання або вчинення відповідної процесуальної дії.

З опублікуванням такого оголошення відповідач вважається повідомленим про дату, час і місце розгляду справи.

Згідно з ч. 2 ст. 1-1 Закону № 1632 учасники справи, остання відома адреса місця проживання (перебування) чи місцезнаходження яких знаходиться в районі проведення антитерористичної операції і які не мають офіційної електронної адреси, повідомляються про ухвалення відповідного судового рішення шляхом розміщення інформації на офіційному веб-порталі судової влади з посиланням на веб-адресу такого судового рішення в Єдиному державному реєстрі судових рішень.

З моменту розміщення такої інформації вважається, що особа отримала судове рішення.

За правилами, наведеними у ч. 3 ст. 1-1 Закону № 1632, передбачений цією статтею порядок виклику в суд та повідомлення про судові рішення може застосовуватися стосовно інших учасників судового процесу, адреса місця проживання (перебування), місцезнаходження чи місця роботи яких знаходиться в районі проведення антитерористичної операції, якщо від цього залежить реалізація ними своїх процесуальних прав і обов'язків.

Таким чином, відповідач, остання відома адреса проживання якого знаходиться в населеному пункті, де проводилась антитерористична операція та де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, про відкриття провадження у цій справі був повідомлений в порядку, визначеному абз. 1 ч. 1 ст. 1-1 Закону № 1632.

Ч. 2 ст. 262 Кодексу адміністративного судочинства України (далі - КАС України) визначено, якщо судові засідання не проводиться, розгляд справи по суті розпочинається через тридцять днів з дня відкриття провадження у справі.

На підставі ч. 5 ст. 262 КАС України та у зв'язку з відсутністю клопотання будь-якої із сторін про розгляд справи в судовому засіданні, справа розглянута в порядку спрощеного позовного провадження без повідомлення сторін за наявними у справі матеріалами.

Відповідно до ч. 8 ст. 262 КАС України при розгляді справи за правилами прощеного позовного провадження суд досліджує докази і письмові пояснення, викладені у заявах по суті справи.

Стислий виклад позиції позивача та заперечень відповідача.

В обґрунтування заявлених вимог позивач зазначив, що, Яценко О.І. як військовослужбовець, який відмовився від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу, повинен відшкодувати витрати, пов'язані з його утриманням у вищому навчальному закладі.

В добровільному порядку відповідач відшкодування таких витрат не здійснив, а тому позивач звернувся до суду з цим позовом.

Відповідач правом надати відзив не скористався.

Обставини, встановлені судом, та зміст спірних правовідносин, з посиланням на

докази, на підставі яких встановлені відповідні обставини. Докази відхилені судом, та мотиви їх відхилення.

На виконання вимог ст. 90 КАС України суд оцінив докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні; оцінив належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності, виходячи з того, що жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили.

Відповідно до положень ч. 1 ст. 77 КАС України кожна особа повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених ст. 78 цього Кодексу.

За правилами абз. 1 ч. 2 ст. 77 КАС України в адміністративних справах про протиправність рішень, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень обов'язок щодо правомірності свого рішення, дії чи бездіяльності покладається на відповідача.

З'ясовуючи чи мали місце обставини, якими обґрунтовуються вимоги та заперечення, та якими доказами вони підтверджуються, а також чи є інші фактичні дані, які мають значення для вирішення справи, та докази на їх підтвердження, суд встановив наступне.

Яценко Орест Ігорович, 23 серпня 1998 року народження, є громадянином України, що встановлено на підставі паспорта громадянина України серії НМ № 484663, виданого Деснянським РВ у м. Чернігові УДМС України в Чернігівській області 06 вересня 2014 року; реєстраційний номер облікової картки платника податків: 3602903275.

З 05 квітня 2000 року постійне місце проживання відповідача відповідач зареєстровано за адресою: Донецька обл., м. Макіївка, вул. Сусаніна, буд. 18, кв. 2, про що свідчить штамп про реєстрацію місця проживання, проставлений в його паспорті.

01 серпня 2016 року на підставі Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153/2008, Міністерством оборони України в особі Військового інституту та Яценко О.І. уклали контракт про проходження військової служби (навчання) у Збройних Силах України курсантами (слухачами) вищого навчального закладу.

Згідно з наказом начальника Військового інституту від 01 серпня 2016 року № 13РС Яценко О.І. був прийнятий на військову службу за контрактом; йому присвоєно первинне військове звання «солдат»; призначено на посаду «курсант штатний» з 01 серпня 2016 року.

Відповідно до наказу начальника Військового інституту від 01 серпня 2016 року № 149 Яценко О.І. був зарахований до списків особового складу Військового інституту за спеціальністю «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» та з 01 серпня 2016 року поставлений на всі види забезпечення, а на продовольче забезпечення за нормою харчування № 1 (загальновійськова) з 01 серпня 2016 року з обіду.

Від подальшого проходження військової служби Яценко О.І. відмовився.

Наказом начальника Військового інституту (по особовому складу) від 01 серпня 2020 року № 26 РС, відповідно до ст. 25 та п. 2 ч. 5 ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», п. п. 26, 227 Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних силах України солдат Яценка О.І., курсант 414мв навчальної групи військового гуманітарно-лінгвістичного факультету, увільнений від займаної посади, відрахований зі списків курсантів у зв'язку з розірванням контракту через відмову від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу.

З відповідачем припинено (розірвано) контракт про проходження військової служби (навчання) у Збройних Силах України курсантами вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу вищого навчального закладу через відмову від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу, та звільнено з військової служби у запас за пп. «ж» (у зв'язку з систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем).

Згідно з наказом начальника Військового інституту (по особовому складу) від 01 серпня 2020 року № 156 солдата Яценка О.І. виключено зі списків особового складу з 01 серпня 2020 року, з усіх видів (з продовольчого забезпечення за нормою харчування № 1 (загальновійськова для курсантів) з 01 серпня 2020 року зі сніданку) та направлено для постановки на військовий облік до Чернігівського об'єднаного міського військового комісаріату, м. Чернігів.

Утримання Яценка О.І. у Військовому інституті здійснювалось шляхом грошового, речового та продовольчого забезпечення.

Витрати, пов'язані з грошовим забезпеченням Яценка О.І., на загальну суму 25 204,80 грн підтверджені розрахунком та витягами з розрахункових відомостей.

Витрати на речове забезпечення Яценка О.І. на загальну суму 12 8796,52 грн підтверджені розрахунками відшкодування вартості речового, витрат на прання білизни, роздавальними (здавальними) відомостями на отримання речового майна (постільна білизна, особисті речі тощо), накладними на отримання білизни, речей особистого користування, верхнього одягу та іншого.

Витрати, пов'язані з продовольчим забезпеченням Яценка О.І. на загальну суму 79 731,47 грн. підтверджуються копією розрахунку № 40.

Згідно з довідкою Військового інституту загальна сума витрат, пов'язаних з утриманням Яценка О.І. у вищому навчальному закладі, складає 117 832,79 грн.

Яценко О.І. обізнаний про необхідність відшкодування таких витрат, про що свідчить його підпис на зворотному боці з витягу з наказу від 01 серпня 2020 року № 156, лист Інституту від 20 серпня 2020 року № 18/2134 щодо необхідності відшкодувати витрати, пов'язані з утриманням у Військовому інституті, та рекомендоване повідомлення про його вручення відповідачеві.

Докази повного або часткового відшкодування Яценком О.І. витрат на його утримання у вищому військовому навчальному закладі суду не надані.

Норми права, які застосував суд, мотиви їх застосування.

Висновки суду по суті позовних вимог.

Згідно з п. 17 ч. 1 ст. КАС України публічна служба - діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів, прокурорів, військова служба.

Відповідно до ч. 1 ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» військова служба є державною службою особливого характеру, яка полягає у професійній діяльності придатних до неї за станом здоров'я і віком громадян України (за винятком випадків, визначених законом), іноземців та осіб без громадянства, пов'язаних із обороною України, її незалежності та територіальної цілісності. Час проходження військової служби зараховується громадянам України до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Згідно з ч. 6 ст. 2 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» видом військової служби є військова служба (навчання) курсантів вищих військових навчальних закладів, а також вищих навчальних закладів, які мають у своєму складі військові інститути, факультети військової підготовки, кафедри військової підготовки, відділення військової підготовки (далі - вищі військові навчальні заклади та військові навчальні підрозділи вищих навчальних закладів).

Суд встановив, що Яценко О.І. проходив військову службу – навчання курсанта вищого навчального закладу.

Порядок проходження військової служби в Збройних Силах України врегульовано Положенням про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженим Указом Президента України від 10 грудня 2008 року № 1153/2008 (далі – Положення № 1153).

Відповідно до абз. 3 п. 15 Положення № 1153 з громадянами, які добровільно вступають на військову службу, укладається контракт про проходження військової служби (навчання) у Збройних Силах України курсантами вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти (далі - контракт про навчання) - письмова угода, що укладається між громадянином і державою, від імені якої виступає Міністерство оборони України, для встановлення правових відносин між сторонами під час проходження військової служби (навчання).

Відповідно до п. 19 Положення № 1153 контракт про навчання укладається з курсантами вищих військових навчальних закладів, військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти на час їх навчання у цих навчальних закладах.

Згідно з п. 23 Положення № 1153 контракт про навчання набирає чинності з дня призначення особи на посаду курсанта вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти.

Відповідно до п. 36 Положення № 1153 контракт про навчання припиняється (розривається), а курсант відраховується з вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти, зокрема за рішенням керівника вищого військового навчального закладу, військового навчального підрозділу закладу вищої освіти за наявності підстав, передбачених пп. «ж» п. 2 ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу».

З відповідачем контракт припинений на підставі пп. «ж» п. 2 ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» у зв'язку із систематичним невиконанням умов контракту військовослужбовцем.

Підстави відшкодування витрат, пов'язаних з утриманням у вищому навчальному закладі, визначені ч. 10 ст. 25 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу».

Ч. 10 ст. 25 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» встановлено, що курсанти в разі дострокового розірвання контракту через небажання продовжувати навчання або через недисциплінованість та в разі відмови від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу, відшкодовують Міністерству оборони України та іншим центральним органам виконавчої влади, яким підпорядковані ці навчальні заклади, витрати, пов'язані з їх утриманням у вищому навчальному закладі, відповідно до порядку і умов, встановлених Кабінетом Міністрів України. У разі відмови від добровільного відшкодування витрат таке відшкодування здійснюється у судовому порядку.

Кабінет Міністрів України на виконання ст. 25 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» постановою від 12 липня 2006 року № 964 затвердив Порядок відшкодування курсантами та особами офіцерського складу витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищих навчальних закладах (далі – Порядок № 964).

Відповідно до п. п. 1-4 Порядку № 964 цей Порядок визначає механізм відшкодування курсантами в разі дострокового розірвання контракту через небажання продовжувати навчання або через недисциплінованість та в разі відмови від подальшого проходження військової служби на посадах осіб офіцерського складу після закінчення вищого навчального закладу, а також особами офіцерського складу, які звільняються з військової служби протягом п'яти років після закінчення вищого військового навчального закладу або військового навчального підрозділу вищого навчального закладу (далі - вищі навчальні заклади) відповідно до пунктів «е», «є», «ж», «и» ч. 6 ст. 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», витрат, пов'язаних з їх утриманням у вищому навчальному закладі (далі - витрати).

Витрати відшкодовуються, зокрема, Міноборони.

Відшкодування здійснюється у розмірі фактичних витрат, пов'язаних з:

- грошовим, продовольчим, речовим, медичним забезпеченням;

- перевезенням до місця проведення щорічної основної та канікулярної відпустки та у зворотному напрямку;

- оплатою комунальних послуг і вартості спожитих енергоносіїв.

Порядок розрахунку витрат устанавлюється Міністерством оборони разом з Міністерством фінансів, Міністерством внутрішніх справ, Адміністрацією Держприкордонслужби, Управлінням державної охорони, СБУ, Службою зовнішньої розвідки, Держспецтрансслужбою. Розрахунок фактичних витрат здійснюється вищим навчальним закладом згідно з нормами утримання курсантів.

Суд встановив, що утримання Яценка О.І. у Військовому інституті здійснювалось шляхом грошового, речового та продовольчого забезпечення.

Грошове забезпечення проводилось відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2007 року № 1294 «Про упорядкування структури та умов грошового забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», від 30 серпня 2017 року № 704 «Про грошове забезпечення військовослужбовців, осіб рядового і начальницького складу та деяких інших осіб», Інструкції про порядок виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам, затвердженої наказом Міністра оборони України від 11 червня 2008 року № 260, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 26 червня 2018 року за № 745/32197.

Речове забезпечення здійснювалось відповідно до наказу Міністерства оборони України від 29 квітня 2016 року № 232 «Про речове забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26 травня 2016 року за № 767/28897.

Продовольче забезпечення позивача здійснювалось відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29 березня 2002 року № 426 «Про норми харчування військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань та осіб рядового, начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту та державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації» та Положення про продовольче забезпечення Збройних Сил України на мирний час, затвердженого наказом Міністерства оборони України від 09 грудня 2002 року № 402, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 20 грудня 2002 року за № 992/7280.

Позивач довів належними та допустимими доказами витрати на грошове, речове та продовольче забезпечення Яценка О.І. та їх розмір. При цьому загальна сума витрат на утримання Яценка О.І. у вищому навчальному закладі становила 117 832,79 грн.

Відповідач був обізнаний з сумою витрат, що підлягають відшкодуванню, однак такого відшкодування не здійснив.

Відповідно до ч. 10 ст. 25 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (в редакції, чинній на час виникнення спірних правовідносин), у разі відмови від добровільного відшкодування витрат таке відшкодування здійснюється у судовому порядку.

З огляду на встановлені фактичні обставини та норми права, що регулюють спірні правовідносини, суд дійшов висновку про наявність підстав для стягнення з Яценка О.І. на користь Міністерства оборони в особі Військового інституту витрат на утримання у вищому навчальному закладі в сумі 117 832,79 грн та задоволення позовних вимог.

Розподіл судових витрат

Відповідно до ч. 2 ст. 139 КАС України при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

Позивачем – суб'єктом владних повноважень, позов якого задоволено, не були понесені судові витрати, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз, а тому судові витрати розподілу не підлягають.

Керуючись ст. ст. 241, 242, 243, 244, 245, 246, 250, 251, 255 Кодексу адміністративного судочинства України, суд

вирішив:

1. Адміністративний позов Міністерства оборони України в особі Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (ідентифікаційний код: 22994521, місцезнаходження: 03189, м. Київ, вул. Ломоносова, буд. 81) до Яценка Ореста Ігоровича (РНОКПП: 3602903275, 23 серпня 1998 року народження, зареєстроване місце проживання: 86126, Донецька обл., м. Макіївка, вул. Сусаніна, буд. 18, кв. 2) про стягнення витрат, пов'язаних з утриманням у вищому військовому навчальному закладі.

2. Стягнути з Яценка Ореста Ігоровича на користь Міністерства оборони України в особі Київського національного університету імені Тараса Шевченка фактичні витрати, пов'язані з його утриманням у вищому військовому навчальному закладі, в сумі 117 832 (сто сімнадцять тисяч вісімсот тридцять дві) гривні 79 копійок.

3. Рішення суду набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано.

У разі подання апеляційної скарги рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закриття апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

4. Рішення може бути оскаржено в апеляційному порядку шляхом подання апеляційної скарги до Першого апеляційного адміністративного суду через Донецький окружний адміністративний суд протягом тридцяти днів з дня складення повного судового рішення.

5. Повне судове рішення складено 19 липня 2021 року.

Суддя

Т.О. Кравченко

